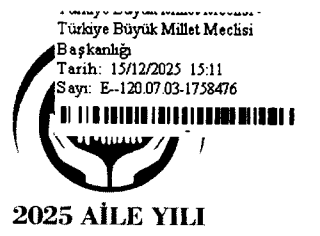

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI
ACELE

Sayı : E-72079556-610-19034328
Konu : Soru Önergesi (7/28297, 7/28299, 7/29730)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 26.05.2025 tarihli ve 1634428 sayılı yazınız.
b) 07.07.2025 tarihli ve 1657828 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Hatay Milletvekili Sayın Nermin YILDIRIM KARA tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/28297, 7/28299 ve 7/29730 Esas Numaralı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazılarımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/28297 Cevap Metni (3 Sayfa)
- 2 - 7/28299 Cevap Metni (3 Sayfa)
- 3 - 7/29730 Cevap Metni (2 Sayfa)

7/28297
G.K.165
7/28299
G.K.165
7/29730
G.K.4

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 7281F9AC-18B5-4CD1-BCD3-7F013ED73E64

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

Hatay Milletvekili Sayın **Nermin YILDIRIM KARA**'ya Ait 7/28299 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Ülkemizin yaşlanma alanındaki temel yaklaşımı; yaşlı bireylerin aileleri ve yakınlarıyla birlikte, bulundukları çevrede, aktif ve sağlıklı yaşlanma çerçevesinde yaşlanma sürecini geçirmelerini sağlamaktır. Bu doğrultuda politika ve stratejilerin belirlenmesi, sosyal hizmet faaliyetlerinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi için gerekli çalışmalar hak temelli bakış açısıyla, farklı yaşlı profillerinin farklı ihtiyaçları gözetilerek birey odaklı olarak yürütülmektedir. Bakım ihtiyacı olan yaşlılara kurumsal bakımın yanı sıra, evde bakım yardımı ve gündüzlü bakım hizmetleri gibi toplum temelli bakım hizmetleri bütünleşik olarak sunulmaktadır. Bu kapsamda; yaşlı kişileri huzurlu bir ortamda korumak, bakmak ve bu kişilerin sosyal ve psikolojik gereksinimlerini karşılamak amacı ile kurulan Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerimizde ilgili yönetmelik doğrultusunda hizmet verilmektedir.

Bakanlığımız tarafından yaşlı bireylerin bakımdan sağlığa, istihdamdan erişilebilir çevreye, her alanda haklarını etkin kullanmalarını sağlayarak, yaşam kalitesini arttırmaya yönelik çalışmalar ile artan yaşlı nüfusunun ihtiyaçlarına yönelik hizmet planlamaları sürdürülmektedir.

Yaşlı bireylerin haklarını gerçekleştirebildikleri, yaş dostu toplum inşa etmek vizyonuyla yaşlılık alanındaki yasal, kurumsal ve uygulamaya yönelik yapılması gerekenler için bir yol haritası niteliğinde olan Yaşlanma Vizyon Belgesi ve ilk uygulama aracı olan Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı, Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve yaşlılık alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve akademisyenlerin katkılarıyla hazırlanarak 29 Nisan 2023 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Bakanlığımız tarafından TÜİK iş birliğinde "Türkiye Yaşlı Profili Araştırması, 2023" yapılmış olup sonuçları 22 Mart 2024 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmıştır. Araştırma sonuçlarından elde edilen bulgular ülkemizdeki yaşlı bireylere yönelik kanıta dayalı politika ve hizmetlerin geliştirilmesinde kullanılmaktadır.

Bakanlığımız yaşlılık alanındaki politikaların uygulanmasının teşvik edilmesinden sorumlu odak kurum olmakla birlikte; yaşlılık çapraz kesen bir alan olduğundan yaşlı bireylere yönelik politika ve hizmetler diğer kamu kurum ve kuruluşlarının da görev ve yetki alanında bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, Bakanlığımızın aile odaklı sosyal hizmet politikası doğrultusunda, yaşlı bireylerin kendi sosyal çevrelerinden ayrılmadan, aktif ve sağlıklı yaşlanma perspektifiyle yerinde yaşlanmalarını destekleyecek bakım hizmet modelleri birbirini tamamlayıcı bir şekilde bütünleşik olarak sunulmaktadır. Bu kapsamda; evde bakım yardımı, sosyal yardım, gündüzlü bakım hizmetleri, yaşlı destek programı, VEFA programı gibi toplum temelli hizmet modellerine ağırlık verilmekte olup kurumsal bakım ihtiyacı bulunan yaşlı bireylere de Bakanlığımıza bağlı veya özel sektöre ait huzurevlerinde yatılı bakım hizmetleri sunulmaktadır.

Aile bireyleri arasında yaşlı birey bulunan ailelere yönelik Bakanlığımız tarafından yürütülen Gündüzlü Bakım Merkezleri ile yaşlı bireyin alışkın olduğu sosyal çevresinden ayrılmadan ailesi ve yakınlarıyla bir arada olduğu, günlük yaşam aktivitelerine yönelik beceriler kazandırılarak aktif ve sağlıklı yaşlanmaları desteklenmektedir. Gündüzlü Bakım Merkezlerinde yaşlı bireyler ve ailelerine rehberlik ve danışmanlık hizmetleri de sunulmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız tarafından sağlanan Evde Bakım Yardımından mevzuattaki kriterleri sağlayan yaşlı bireyler de yararlanabilmekte olup bu kapsamda Ekim 2025 itibarıyla 113.387 yaşımız bu yardımdan faydalanmaktadır.

Bakanlığımız, yaşlı bireylere sunulan bakım hizmetlerinin niteliğini artırmak amacıyla düzenleme ve geliştirme çalışmalarını Bakım Hizmetleri Kalite Standartları (BHKS) çerçevesinde sürdürmektedir. BHKS, bakım hizmeti sunan kuruluşların hizmet kalitesini artırmak, hizmet alan bireylerin yaşam standartlarını yükseltmek ve bakım süreçlerinin etik, güvenli ve etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Bu kapsamda, BHKS'nin uygulanabilirliğini artırmak ve bakım hizmeti sunan kuruluşların bu standartlara uyumunu sağlamak için düzenli olarak değerlendirme, eğitim ve rehberlik çalışmaları yürütülmektedir. Ayrıca, bakım hizmetlerinin kalitesini artırmaya yönelik olarak "Engelli ve Yaşlı Bakım Hizmetlerinde Kalitenin Geliştirilmesi Değerlendirilmesine İlişkin Yönerge" kapsamında güncellemeler yapılmakta ve yeni düzenlemeler hayata geçirilmektedir. Yaşlı bireylere yönelik bakım hizmetlerinin etkin, güvenilir ve erişilebilir olması için kalite standartları sürekli güncellenmekte ve uygulama süreçlerini geliştirmeye yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

Darülaceze Başkanlığı da dahil olmak üzere Bakanlığımız bünyesinde hizmet veren toplam 173 resmi Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezinde 14.897, 280 özel huzurevinde 13.693 ve 16 diğer kamu kuruluşlarına ait huzurevinde 1.110 yaşlıya hizmet verilmektedir.

Hatay ilimizde 1 Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi bulunmakta olup 6 Şubat tarihli depremlerde hasar aldığından kuruluş binası için yıkım kararı verilmiştir. Mevcut hizmet alan yaşlı bireyler çevre illerdeki huzurevlerine nakledilmiş olup yeni bina tamamlanınca tekrar hizmet vermeye devam edilecektir.

Hatay ilinde 2025 yılı Bakanlığımız yatırım programında 2 adet Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi bulunmaktadır. Hatay Antakya Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Hizmet Binası; etüt proje aşamasında olup uygulama projeleri tamamlanmak üzeredir. 2026 yılı yatırım programında inşaat projeye teklif edilmiş olup, süreçte herhangi bir sıkıntı olmaması durumunda 2028 yılında hizmete açılması planlanmaktadır. Hatay Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Hizmet Binası; inşaat %60 seviyelerinde iken yüklenici ile sözleşme fesh edilmiş olup, mahkeme süreci devam etmektedir.

Diğer taraftan, Adıyaman, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Erzurum, Gümüşhane, Hakkâri, Iğdır, Kayseri, Kırıkkale, Kilis, Mardin, Muş, Siirt, Urfa, Şırnak illerinde Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi bulunmamaktadır. Erzurum, Kırıkkale, Urfa, Diyarbakır, Siirt illerinde Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi açılması Bakanlığımız yatırım programında bulunmaktadır. Huzurevi sayısı ve yatak kapasitesini artırmaya yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

Öte yandan kalacak yeri ve bakacak kimsesi bulunmayan sosyal ve ekonomik yoksunluk içinde bulunduğu tespit edilen yaşlı bireyler, Bakanlığımıza bağlı yatılı yaşlı bakım kuruluşlarına Acil Valilik Olur'u ile sıra beklemeksizin yerleştirilmektedir. Geliri olmayan veya ödeme gücü bulunmayan yaşlılardan ücret talep edilmemektedir. Bu kapsamda huzurevlerimizde hizmet alan yaşlıların yaklaşık 1/3'ü ücretsiz olarak hizmet almakta ve bu yaşlılarımızın ihtiyaçları için kendilerine ayrıca harçlık da verilmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli ve yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu kapsamda Bakanlığımızca 2022 sayılı Kanun kapsamında %40 ve üzeri oranda engelli raporu olan, sosyal güvencesi olmayan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Aylığı; 18 yaşından küçük özel gereksinim düzeyi en az hafif düzeyde olan veya %40 ve üzeri oranda engelli olan yakını bulunan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Yakını Aylığı bağlanmaktadır.

2022 sayılı Kanun gereğince 65 yaşını doldurmuş, sosyal güvencesi olmayan ve kendisi ile eşi dikkate alınmak suretiyle kişi başına düşen ortalama aylık geliri net asgari ücretin 1/3'ünden az olan Türk vatandaşları Yaşlı Aylığından faydalanabilmektedirler.

Ayrıca 2022 sayılı Kanun kapsamındaki yaşlı ve engelli aylıklarına ilişkin artışlar, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu doğrultusunda, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Mali ve Sosyal Haklar Genelgesinde yer alan memur aylık katsayısına göre belirlenmekte, artış oranı söz konusu gösterge artışı oranında uygulanmaktadır.

Bununla birlikte 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine göre 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun, 60/c-1 ve 60/c-3 kapsamındaki genel sağlık sigortalısı sayılanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin hastane, ilaç, reçete, optik katılım payı muhteviyatında ödedikleri katılım payı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından söz konusu kişilere geri ödenmektedir.

Öte yandan yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın ev temizliği ve kişisel bakımları gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Ulusal VEFA Programı, ihtiyaç sahibi engelli vatandaşlarımızın topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç gereç ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Engelli İhtiyaç Yardımı, özel eğitime ihtiyacı olan özel gereksinimli öğrencilere yönelik Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması gibi yardım programları yürütülmektedir.